

PESTI HIRLAP.

Megjelenik minden héten négyyszer: kedden, csütörtökön, pénteken és vasárnap. Félévi előfizetést postán lehet rendelni: 5896 forint. Házhoz kiküldjük, vagy pedig a postán lehet mindig átvenni. Az ár ennek függvényében változik. A kiadó Landerer Lajos nyomdája, amelynek címe: Budapest, 1148 Hatvani utca 48. Hirdetéseket az alábbi címen vesszünk fel: Budapest, 1145 Hajnóczy utca 12. Hirdetést a megrendeléstől számított ötödik napon jelentjük meg kiadványunkban. Olvasói leveleiket, megjegyzéseiket szeretettel várjuk a fent megadott címre.

TARTALOM. Mindenféle érdekes hírek mind Magyarországról, mind pedig a nagyvilágból. Persze főleg Budapestre, azon belül is Pestre kihegyezve. Hírek, tények, publicisztikák gazdasági-, pénzügyi-, helpolitikai-, kulturális témákban.

DAGAD A SZEMÉTBOTRÁNY

Fokozott ügyészségi felügyelet és teljes hízáralt mellett zajlik a nyomozás Bács-Kiskun megyében a jórészt Németországból származó illegális szemét lerakásának ügyében. Eddig a bálás kommunális hulladékból nagy mennyiséget találtak Kiskunmajsán, Tázlaron, Kunbaján, Pirtón, Soltvadkerten, Kerekgyházán és Kecskemét mellett. Az ügynek eddig két gyanúsítottja van: a kiskunmajsai volt szovjet laktanyát bérlő helyi vállalkozó és egy Kecskemét melletti tanyát bérlő mezőtúri férfi.

Ők – a nyomozók szerint – megsértették a hulladékgazdálkodás rendjét azzal, hogy jelentős mennyiségű szemetet halmoztak fel. A szakértők szerint a bálák közönséges, válogatatlan háztartási hulladékok tartalmazzak, amely nem ártalmas a környezetre, de ekkora mennyiségben nem szabad fedetlenül tárolni.

Információink szerint az ügyben több cég is a nyomozók látókörébe került. Ezek egyike a Kunbajai Szinkron 99 Kft. is, amelynek telephelyén szintén találtak a Németországból származó hulladékból. A főképpen kereskedelemmel foglalkozó kft.-nek a cégalapítók tanúsága szerint a jelenlegi kunbajai polgármester, Halász István felesége, illetve a férfi gyermekei a tagjai.

Halász István neve nem ismeretlen Bács-Kiskun megyében: korábban nyolc éven át, 2002-ig volt Kunbaja polgármestere. Regnálása alatt több büntetőeljárás indult ellene okirat-hamisítás, csempészet, devizabüntélt miatt, pénz-, illetve felfüggesztett büntetésre is elítélték. 2003-ban másfél évi börtönt kapott egy nyolc évvel ezelőtti olajügylet miatt: tár-saival több alkalommal nagy mennyiségű üzemanyagot importált az országra, s azt – fiktív számlák alapján – a valós érték alatt vámkezelte.

Az idén, miután letelt a közügyektől való eltávolítás, jogszerűen indulhatott a helyhatósági választáson mint független jelölt: Kunbaján ő lett a polgármester.

Halász István érdeklődésünkre elmondta: az ellenfelei közül sokan szeretnének a szeméttügyből a személyét támadó politikai tőket kovácsolni, de semmi köze a felesége cégéhez. Ez a cég valóban importál Németországból hulladékokat, de az nem azonos a közönséges kommunális szeméttel. Foglaltatta: a vállalkozás csomagolóanyagok hasznosítását magfalkozik, amelyek alapanyagát bizonyos fajta hulladékokban található műanyagokból biztosítja.

A kamionok fuvarlevelei szerint a hulladék a németországi Aitrachból származik. Az ottani hulladék-feldolgozó vezetője – mint arról korábban berlini tudósítónk beszámolt – nem tud arról, hogy tőlük bárki is Magyarországra szállítana szemetet

A vegetáriánusok intelligensebbek.

A southamptoni egyetem csapata úgy találta, hogy azok, akik 30 éves korukra vegetáriánusok lettek, átlagosan 5 ponttal többet értek el az IQ-teszten tízéves korukban – olvasható a BBC News honlapján.

Évtizedekkel az IQ-tesztet elvégzése után a vizsgált 8179 személyből 366-an mondták, hogy vegetáriánus életmódot folytatnak, és több mint százan azt mondták, hogy halat és csirkét azért szoktak enni. A vegetáriánusok annak idején átlagosan 106 pontot szereztek, míg a nem vegetáriánusok csak 101-et. A vegetáriánus hölgyeknél az átlagos pontszám 104 volt, míg a nem vegetáriánus nőknél 99.

A szigorú vegetáriánusok és a megengedő, azaz halat és csirkét fogyasztó társaik IQ-pontjai között nem volt különbség. A kutatók a jelenséget részben a magasabb iskolai végzettségnek és társadalmi helyzetnek tulajdonítják, ám véleményük szerint a kutatás eredménye statisztikailag jelentős maradt ezen tényezők számításba vétele után is. A vegetáriánusok jellemzően inkább nők, társadalmi helyzetük jobb, és magasabb a végzettségük, mint a normál étrendű emberekéiránt. Ez most már tudományosan is bebizonyosodott.

„Mindig is tudtuk, hogy a vegetáriánus életmód az intelligens, együttérző emberekre jellemző, akik érzékenyebbek az állatok, az emberek és a természet iránt. Ez most már tudományosan is bebizonyosodott” – mondta Liz O'Neill, a brit vegetáriánus társaság illetékes.

„Ez olyan, mint az a kérdés, hogy mi volt előbb, a tyúk vagy a tojás. Az emberek azért lesznek vegetáriánusok, mert magas az IQ-juk, vagy azért, mert fogékonyabbak az egészségügyi kérdésekre iránt? – kommentálta a hírt Frankie Phillips, a brit dietetikai társaság illetékes.

Rumsfeld diestelen búcsúja

Tíz nap hiányzott ahhoz, hogy Donald Rumsfeld legyen az Egyesült Államok történetének legtovább hivatalban lévő védelmi minisztere. A tegnapi volt azonban az utolsó munkanapja, így be kell érnie azzal, hogy ő a posztot valaha betöltő legfiatalabb és a legidősebb politikus, továbbá az egyetlen, aki kétszer állt a Pentagonon élén. A történelem gyakorlatilag egybehangzó vélemény szerint előre hozott ítéletet mondott teljesítményéről: ugyanúgy bukott emberként távozik, mint az időtartamot tekintve csúcsotartó Robert McNamara, akire az utókor szinte kizárólag a diestelen vietnami háború, illetve több évtizedes magyarázkodása kapcsán emlékezik.

A most 74 éves Rumsfeld először 1975 és 1977 között, Gerald Ford elnöksége idején volt védelmi miniszter. A második lehetőséget arra akarta felhasználni, hogy az amerikai fegyveres erőket a hidegháborús szembenállásra alkalmas struktúráról állítsa a mai kihívásoknak megfelelő, rugalmasabb szervezeti formákra. Úgy gondolta, ebben a legnagyobb akadály a tábornoki kar lesz, ezért azonnal nekirentott a „csikoszadrágosoknak”. A kiszivárgott történetek szerint a sokat tapasztalt hadiak rettegtek tőle, egymást érték a megalázó jelenetek, a nyilvánosság, sőt a beosztottak előtti durva letorkolások. A 2001. szeptember 11-ei terrortámadások után házon belül átmeneti tűzszünet következett, ám az iraki háború előkészítése kapcsán Rumsfeld megint látványosan összeveszett a katonai vezetőkkel. A szárazföldi erők vezérkari főnöke, Eric Shinsek tábornok szerint ugyanis 300-400 ezer katonára lett volna szükség Irak megszállásához, Rumsfeld viszont 100 ezresnél is kisebb hadsereggel akarta megdönteni Szaddám Huszeint.

A miniszter személyes hibájának rójká fel, hogy nem készítetett részletes megszálási tervet, mert az egész hadművelet és az azt követő „helyreállítás”: hat hónap alatt végrehajthatóknak hitte. Ő döntött az iraki hadsereg feloszlásáról, a Baath Párt egyszerű tagjainak állásaikból való eltávolításáról.

A háború sikeres szakaszában Rumsfeld reflektorfényben volt. Végeláthatatlan sajtóértekezleteket tartott, amelyeken hosszasan fejtegette, mennyire reménytelen az ellenállók helyzete. Ez később visszaütött: személye a közvélemény szemében egybefonódott a háborúval, így annak népszerűtlenné válása automatikusan rá is visszahatott.

A távozása előtti hetekben már nem tartott sajtóértekezletet, interjút is csak a jobboldali FoxNews „megértő” riportereinek adott. Utódja, Robert Gates korábbi CIA-igazgató azzal vitta ki az ellenzéki honatyák szimpátiáját, hogy a szenátusi meghallgatáson kimondta, amit Rumsfeld soha: Amerika nem áll nyérsere Irakban. Most mindenki azt várja, milyen gyorsan pucolja ki Gates

Rumsfeld embereit a kaotikussá vált Pentagonból, és sikerül-e kint találnia az iraki zsákutcából. A tegnapi amerikai kommentárok már ennél is többről beszélnek. Rumsfeld politikája eszerint egyenesen nemzeti katasztrófához vezetett. Amiótt persze a végső felelős George W. Bush elnök.

CIA korábban még úgy vélekedett, hogy a július 27-én hasi vérzés miatt műtéten átesett Castro gyomorrákban szenved, amivel kemoterápiás kezelés esetén 2007 végéig életben tudják tartani. Negroponte mostani információi szerint viszont a 80 éves kubai vezető már nem húzza sokáig, „talán néhány hónapig, de nem évekig”.

Az Egyesült Államok floridai partjainál az őrhajók készültégi gyakorlati jelzik, hogy Washington számol a Castro halálhírért követő esetleges menekülthullámmal. Az AFP havannai jelentése szerint a kubai lakosság körében is érződik zavar, értetlenség, ugyanis Fidel Castróról immár ötven napja nincs tájékoztatás.

Utóljára október 28-án egy rövid televíziós felvételen mutatkozott. Aztán levélben mentette ki magát, hogy orvosai tanácsára nem jelenik meg a december 2-i, a Granma-hajó partraszállásának évfordulóján és egyben augusztusról erre a napra halasztott 80. születésnapjára emlékezésén.

Közben tegnap tízfős amerikai kongresszusi delegáció indult Havannába háromnapos látogatásra. A jelentések szerint ilyen létszámú törvényhozási küldetés nem járt Kubában Castro 47 éve tartó uralma alatt. A republikánus Jeff Flake és a demokrata William Delahunt vezetik a kongresszusból azt a mintegy 50 fős csoportot, amelynek tagjai a Castro-rendszer ellen immár több mint négy évtizedes érvényben lévő embargó, egyebek között a Bush elnök által megszigorított látogatási tilalom enyhítését szorgalmazzák. Programjukban szerepel a július végén kinevezett „ideiglenes kollektív vezetés” több tagjával is találkozó, egyelőre azonban még nem kaptak választ, hogy Fidel 75 éves öccse, Raúl is fogadja-e őket. Márpedig Delahunt elutazásuk előtt a látogatást éppen azzal indokolta, hogy a mostani helyzetben figyelemre méltó Raúl Castrónak a december 2-i évfordulókör hangsúlyozott párbeszédkézsége. Az első számi kubai vezetővé előlépett, s a fegyveres erőket irányító Raúl azt mondta, hogy „a Kuba és az Egyesült Államok közti vitákra tárgyalásztalnál kellene megoldást keresni”.

A miami központú Castro-ellenes kubai-amerikai mag ki-fogásolja a washingtoni törvényhozók látogatását. Alighanem az ő megnyugtatósságát is célozta Thomas Shannon, a külügyminisztérium latin-amerikai államtitkára megnyilatkozása. Szerinte Castro megbetegedése óta – értsd: Raúl irányításával – „a rezsim még ortodoxabb lett”, s nehéz megmondani, hogy miként alakul majd a Fidel utáni időszakban. Megismételte Washington álláspontját: bármiféle közeledés meg kell előznie „a kubai kormány és a nép párbeszédének, a demokratikus átmenet felé történő nyitás megkezdésének”.

Egy kserédes könyv

Különös és kiváló teremtés volt Hunyady Margit. Színésznő, író, műfordító, szerető és anya – nem csökkönő fontosságú sorrendben. Bródy Sándor asszonya, Hunyady Sándor édesanyja.

Sokan mondták akkor, hozzáértők, hogy a legnagyobb magyar színészek és színésznők sorába tartozott. Ez a könyv mégsem színészéletről. Pompás szövegein és nagyszerű illusztrációin túl korpép és jellemrajz. Megdőbönt, nemes és szomorú: Hunyady Margit jellemrajza. Az ő kora – ne tévesszenek meg bennünket az akkori Vígshízház és a Lipótkörút fényképei – elsüllyedt örökbe, a maradványai sem valódiak. De Hunyady Margit csodaszépen modern nő volt. (Nem szeretem a „modern” szót, de nem találom mást, jobbat. Újmodi? Újfajta? Több anná). Kitért az ősi nemesi családból, a színésznőséget kívánta, az is lett, Kolozsváron, és aztán a tehetsége vitte Budapestre, a Nemzetibe és a Vígshízházba. Rengeteget olvasott. Franciaából fordított, élete vége felé olaszul tanult, hogy Dantét fordíthassa – jóval Babits előtt. Képzőelőere csodálatos: írt gyönyörű kis hanglejtésekkel vidékekről, erdőkről, holdvilágokról. Hunyady Margit írásai tele vannak a színésznő-íróhoz zamatot, régi, magyar szavaival. (Mi a patiesház? Milyen a szárazmalom? Mi a tréma? Milyen a pözmteborok színe? Milyen gyerekjáték volt a „hajlik a meggyfa?”) Egy színdarabot is írt, titokban. A Vígshízház elfogadta, színpadra hozta, de a bemutató napjáig senki sem tudta, ki volt a szerzője.

Kérfői voltak sokan, szeretői igen kevesek, köztük a fiatal Bródy Sándor, kinek fiút szült, megtartotta, kimélte, nevelte egyedül. Ő nem törődött azzal, amit a társaság mondhat vagy mond. A függetlensége mélyen lakott az önértete, nem pedig fordítva. De asszony volt, bölcs, mély, magyar melankóliával telített szívvel és elmével, csendesen; ő tudta, hogy szenved; mások nem tudták, nem is tudhatták.

1854-ben született, a nagy század derekán, a kopott magyar kúriák biedermeier alkonyán. 1906-ban hunyt el, ötvenkét éves korában, a zajgó, hangos „modern” Budapest. „Modern”, irtam előbb? Ő nem volt budapesti modern. Egyedül, önálló, örök asszony volt. Igen. Legyen példa egy gyönyörű aförizmájára: „És így kell velünk, asszonyokkal banni? Mi mindig a hűség után sápiotunk, pedig igazából nem is tudjuk megbecsülni.” Örök igazság, gordonkaszó, több mint hogy „az asszony in-